

GRAPHOLITA INOPINATA SZKODNIK PODLEGAJĄCY OBOWIĄZKOWI ZWALCZANIA

Grapholita inopinata: dorosły motyl (po lewej) i gąsienica (po prawej); fot. <https://www.biochemtech.com.ua/manchzhurska-fruktova-mil/>

Młode jabłka uszkodzone przez *Grapholita inopinata* (po lewej) oraz otwory wyjściowe gąsienic *Grapholita inopinata* w dojrzałym jabłku; fot. dzięki uprzejmości Evgeniy Akulov, <https://qd.eppo.int/taxon/CYDIIN/photos> (po lewej) oraz dzięki uprzejmości Alessandra Rung, <https://www.invasive.org/browse/detail.cfm?imgnum=5508960> (po prawej)

Ulotka nie jest przeznaczona do wykorzystania w celach komercyjnych.

Zasięg występowania i opis agrofaga

Grapholita inopinata (Heinrich) jest motylem z rodziny zwójkowatych (*Tortricidae*). Występuje on w Azji (Chiny, Japonia, Korea, dalekowschodnia część Rosji). **W 2019 r. jednego motyla z tego gatunku odłowiono na pułapkę feromonową na południu Finlandii.** Źródło pochodzenia tego motyla pozostaje jednak nieznane. Ze względu na odpowiednie warunki ekoklimatyczne i obecność roślin żywicielskich, agrofag ten po potencjalnym zawleczeniu z porażonym materiałem roślinnym, może się zadomowić również w Europie, w tym także w Polsce

Gąsienice szkodnika są różowe z czerwonymi kropkami, długości do 10 mm. Mogą one wydawać się pasiaste z uwagi na jasne powierzchnie między segmentami. Postaci dorosłe są ciemnobrązowe, o rozpiętości skrzydeł ok. 10 mm. Przednie skrzydła ciemnobrązowe z ołowiano-niebieskimi liniami lub ciemnoszare z purpurowym połyskiem. Prawidłowa identyfikacja wymaga analizy spreparowanych narządów kopulacyjnych (genitaliów) motyli.

Rośliny żywicielskie

Głównym żywicielem są jabłonie (*Malus* spp.), a zwłaszcza jabłoń domowa (*M. domestica*), lecz porażane są też grusze (*Pyrus* spp.), wliczając w to gruszę pospolitą (*Pyrus communis*), pigwa (*Cydonia oblonga*), głogi (*Crataegus* spp.) i pigwowiec japoński (*Chaenomeles japonica*). Możliwa jest sztuczna hodowla szkodnika na niektórych gatunkach z rodzaju *Prunus* pochodzących z Dalekiego Wschodu.

Objawy występowania i szkodliwość

Zimują gąsienice w kokonach pod korą drzew, wśród martwych liści, zawsze pod śniegiem oraz w opakowaniach owoców, gdzie się przepoczwarzają. Samica składa jaja na liściach, a rzadziej owocach. Gąsienice drążą chodniki w owocach, początkowo żerując pod skórką, a następnie na nasionach, po czym wygryzają się z owoców otworem wyjściowym i przechodzą na przepoczwarzanie.

W wyniku żerowania gąsienic ulega obniżeniu plon owoców i ich jakość. W różnych rejonach dalekowschodniej części Rosji szkodnik wywoływał straty w plonach jabłek wynoszące od 35% do nawet 100 %.

Sposoby rozprzestrzeniania i przenikania

Rozprzestrzenianie się szkodnika w sposób naturalny (przeloty motyli) ma miejsce tylko na niewielki dystans. Na większą odległość gatunek ten jest przenoszony wraz z owocami oraz ich opakowaniami.

Kontrola objawów i pobieranie prób

Informacje nt. objawów, terminu kontroli i pobierania prób oraz miejsc pobierania prób i rodzaju pobieranego materiału znajdują się w dokumencie „Agrofagi kwarantannowe spoza UE” na stronie <http://piorin.gov.pl/zdrowie-roslin/agrofagi-szkodliwe>

Postępowanie w przypadku podejrzenia wystąpienia agrofaga

W przypadku jakichkolwiek podejrzeń co do obecności agrofaga na importowanych owocach oraz w uprawach roślin z gatunków żywicielskich, zwłaszcza jabłoni, należy poinformować o tym fakcie najbliższą jednostkę organizacyjną Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN). Oddziały PIORiN umiejscowione są w większości miast powiatowych. Dane kontaktowe tych jednostek znajdują się na stronie <http://piorin.gov.pl/>.

Wymagania fitosanitarne

W Unii Europejskiej, a tym samym w Polsce, gatunek *Grapholita inopinata* podlega obowiązkowi zwalczania (jest to agrofag kwarantannowy dla Unii).